

**SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA
ORAZ STAN SANITARNY
POWIATU PIOTRKOWSKIEGO ZIEMSKIEGO
ZA 2021 ROK**

Wstęp

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej działają na podstawie Ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021r. poz.195 t.j.).

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej na obszarze powiatu piotrkowskiego w 2020 roku skoncentrowana była na promowaniu zdrowego stylu życia, nadzorze nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałaniu powstawaniu chorób i zaburzeń zdrowia, w tym chorób zakaźnych, niezakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego z zakresu zdrowia publicznego oraz działalności przeciwepidemicznej.

Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy nadzór nad warunkami:

- zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełnić personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia w których są udzielane świadczenia zdrowotne

W ocenie sytuacji epidemiologicznej, występujących problemów i potrzeb zdrowotnych ludności uwzględniono:

- zachorowania na choroby zakaźne i zapobieganie im,
- promowanie zachowań prozdrowotnych,
- stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych, zakładów opieki zdrowotnej, placówek nauczania i wychowania, obiektów turystyczno-wypoczynkowych i innych obiektów użyteczności publicznej,
- badania środków spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków w ramach urzędowej kontroli i monitoringu pod kątem zanieczyszczeń chemicznych i mikrobiologicznych,
- badania monitoringowe wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody na pływalniach, wody z kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli, wody ciepłej w kierunku bakterii Legionella,
- środowisko pracy pod kątem występowania czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia.

W dniu 20 marca 2020 ogłoszono na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, co spowodowało skierowanie wszystkich pracowników inspekcji sanitarnej do wykonywania zadań związanych z Covid-19, w szczególności:

- pełnienie całodobowych dyżurów pod numerem alarmowym PSSE;
- obsługa systemów teleinformatycznych związanych z Covid;
- działania informacyjne dla ludności;
- zlecenie badań w kierunku SARS-CoV-2;
- kontrola przestrzegania aktualnych ograniczeń i zakazów i nakazów w obiektach będących pod nadzorem tutejszego inspektora sanitarnego;
- prowadzenie dochodzeń epidemiologicznych;
- opracowywanie ognisk epidemicznych w DPS-ach, ZOL-ach, szpitalach, szkołach, przedszkolach, zakładach pracy;
- obejmowanie osób zakażonych izolacją, ustalanie kontaktów z tymi osobami, nakładanie kwarantanny oraz obejmowanie nadzorem epidemiologicznym.
- dane liczbowe na temat zakażeń podawane były przez Ministerstwo Zdrowia i są dostępne na stronie internetowej www.gov.pl/web/koronawirus.
- w 2021 r. ogółem przeprowadzono 639 kontroli dotyczących przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z epidemią Covid-19.

Sytuacja epidemiologiczna zakażeń i chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych zgłoszonych i zarejestrowanych z terenu powiatu piotrkowskiego przedstawia się następująco:

w 2021r. zarejestrowano **więcej** zachorowań na:

inne bakteryjne zakażenia jelitowe, zachorowania na Covid-19, wirusowe zapalenie wątroby typu A, bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*, zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami *Salmonella*, zakażenie HIV

Natomiast w 2021 zarejestrowano **mniej** przypadków zachorowań na:

biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, wirusowe zakażenia jelitowe, wirusowe zapalenie wątroby typu B, wirusowe zapalenie wątroby typu C, krztusiec, boreliozę, różę, biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, wirusowe zakażenia jelitowe, wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy, ospę wietrzną, płonicę, gruźlicę, grypę i zachorowania grypopodobne, inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Yersinia enterocolitica*,

Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W 2021r. zarejestrowano **mniej** zachorowań na:

- biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu - 3 /w 2020r.- 21/,

-wirusowe zakażenia jelitowe - 6 /w 2020r.- 20/, z tego:

2 przypadków wywołanych przez rotawirusy /w 2020 – 9/,

4 przypadków wywołanych przez wirusy określone (adenowirusy i norowirusy) /w 2020 – 2/,

0 przypadków wywołanych przez wirusy nieokreślone (czyli ostra biegunka o etiologii wirusowej, ale bez określenia wirusa) /w 2020 – 9/.

W 2021r. zarejestrowano **więcej** zachorowań na:

- inne bakteryjne zakażenia jelitowe - 18 /w 2020r.- 8/ w tym:

16 przypadków wywołanych przez *Clostridium difficile* /w 2020r.- 5/
2 przypadki wywołane przez inne określone bakteryjne zakażenia jelitowe / w 2020r. – 0/
- zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami *Salmonella* - 32 /w 2020r.- 21/

W 2021r. nie zarejestrowano zachorowań na:

- inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane *Yersinia enterocolitica* – 0 /w 2020r. -1/

Ponadto zarejestrowano 12 przypadków nosicielstwa pałeczek *Salmonella*.

Pod nadzorem pozostaje nadal 1 stały nosiciel pałeczek duru brzuszego.

Na terenie powiatu w 2021 r. nie zarejestrowano zatruc pokarmowych. /w 2020r. – 2/.

Wirusowe zapalenie wątroby

Ogółem zarejestrowano 7 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby /w 2020r.- 11/ z tego:

- 1 przypadek WZW typu A /w 2020r – 0/,
- 1 przypadek WZW typu B - przewlekłe i BNO /w 2020r.- 5/,
- 5 przypadków WZW typu C /w 2020r.- 6/.

Każdorazowo prowadzono dochodzenie epidemiologiczne w celu poszukiwania źródła zakażenia. Szczepiono przeciw WZW typu B - chorego na WZW typu C oraz osoby z otoczenia domowego chorego na WZW typu B.

Choroby wieku dziecięcego

Nie rejestrowano chorób wieku dziecięcego przeciwko, którym prowadzi się systematyczne szczepienia ochronne jak: poliomyelitis, błonicę, tężec u noworodków.

Zarejestrowano spadek zachorowań na:

ospę wietrzną- 147 /w 2020r.- 196/

płonicę - 2 /w 2020r.- 4/,

krztusiec - 1 /w 2020r.- 2/,

Pokąsania przez zwierzęta

W 2021r. przeprowadzono 175 wywiadów w związku z pokąsaniem ludzi przez zwierzęta /w 2020 – 167/. Z tego 15 osób zaszczepiono przeciw wściekliźnie /w 2020r.– 10/.

Sprawcami pokąsań były: psy, koty, sarna, nietoperz, kuna, myszy polne.

Osoby z powiatu piotrkowskiego pokąsane przez zwierzęta korzystają z poradni chorób zakaźnych dla dzieci i dorosłych przy Samodzielnym Szpitalu Wojewódzkim im. M. Kopernika ul. Rakowska 15. Pacjenci umawiani są na konkretną datę i godzinę.

Grypa i zachorowania grypopodobne

W 2021 - roku zgłoszono 4491 zachorowań na grypę i zachorowania grypopodobne, a w roku 2020 – 8591 zachorowań na grypę i zachorowania grypopodobne.

W dalszym ciągu dla zachorowań na grypę prowadzony był nadzór epidemiologiczny Sentinel, polegający na zgłoszeniu zachorowania oraz pobraniu materiału od chorego do badań wirusologicznych przez wytypowaną placówkę.

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszą formą zapobiegania chorobom zakaźnym.

Zapobieganie chorobom poprzez szczepienia ochronne powinno się również znaleźć w planach Samorządowych Programów Zdrowotnych co pozwoli ograniczyć skutki medyczne, społeczne i ekonomiczne tych zachorowań jak również powikłań pogrypowych.

Gruźlica

W 2021 roku w powiecie zarejestrowano 2 nowe zachorowania /w 2020 – 13/ o 11 mniej w porównaniu do roku poprzedniego. W 1 przypadku była to gruźlica prątkująca, w 1 przypadku gruźlica nieprątkująca, nie stwierdzono przypadków gruźlicy pozapłucnej.

Wszystkie osoby chore były objęte leczeniem szpitalnym i dalej pozostają w leczeniu ambulatoryjnym. Osoby z otoczenia chorych zostały objęte nadzorem lekarza rodzinnego. Nadzór lekarski specjalistyczny nad dziećmi jest utrudniony, ponieważ brak jest w powiecie piotrkowskim poradni przeciwgruźliczej dla dzieci.

Choroby przenoszone drogą płciową

W 2021 roku zarejestrowano zachorowania na chorobę przenoszoną drogą płciową:

- rzeżączka – 1 /w 2020r. – 1/
- zakażenie HIV – 1 /w 2020r.- 0/ - zakażenie HIV wykryto w innym laboratorium na terenie województwa łódzkiego.

W 2021 roku nie zarejestrowano zachorowania na chorobę przenoszoną drogą płciową:

- kiła wczesna – 0 /w 2020r.- 0/

W 2021r. Oddział Laboratoryjny PSSE w Piotrkowie Trybunalskim wykonał 13 badań w kierunku zakażeń HIV. Nie wykryto żadnego zakażenia HIV na terenie powiatu /w 2020r.- 40/.

Inne choroby zakaźne

W 2021r. zarejestrowano mniej zachorowań na:

- różę (choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*) 1 /w 2020r.- 3/,
- boreliozę – 3 /w 2020r.- 16/,

Nie stwierdzono zachorowań na następujące choroby:

- kleszczowe zapalenie mózgu – 0 /w 2020r. – 0/
- inne wirusowe zapalenie mózgu - opryszczkowe -0 /w 2020r. – 0/
- wirusowe zapalenie opon mózgowych - enterowirusowe – 0 /w 2020r. – 0/
- wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nieokreślone - 0/2020r. – 1/,

Nie rejestrowano zatruc grzybami i pestycydami.

W 2021r. stan epidemii wywołanej przez SARS CoV-2 w naszym Kraju nadal obowiązywał. Dostęp do lekarzy i lekarzy specjalistów poprawił się, dzięki czemu pacjenci mogli skorzystać z większej ilości badań. Niestety zmniejszona liczba zachorowań na inne choroby zakaźne wynika z lęku przed skorzystaniem z wizyty lekarskiej z powody zakażenia się chorobą COVID-19.

W lutym 2021r. rozpoczęto od grup wysokiego ryzyka i w kolejnych miesiącach wprowadzano powszechne szczepienia ochronne przeciwko COVID-19 dla dorosłych. Następnie stopniowo wprowadzano możliwość zaszczepienia w grupie wiekowej 5-18 lat.

Zapobiegając występowaniu chorób zakaźnych o wysokim odsetku śmiertelności lub wysokim odsetku ciężkich powikłań, prowadzone są w powiecie piotrkowskim szczepienia ochronne, zgodnie z obowiązującym Krajowym Programem Szczepień Ochronnych.

W 2021r. w powiecie liczba osób uchylających się od szczepień ochronnych wynosi – 26 dzieci (38 rodziców) /w 2020r.- 16 dzieci/. Pod względem epidemiologicznym należy kontrolować stan zaszczepienia populacji ponieważ jeżeli spadnie poniżej 90% to wzrasta ryzyko powrotu i zwiększonej zachorowalności na niektóre choroby np. odrę czy krztusiec. Jeśli nastąpi wzrost liczby osób uchylających się od szczepień spowoduje, że w naszej populacji

stan zaszczepienia spadnie poniżej 90% niosąc za sobą zagrożenie powrotu chorób, które zostały dawno wyeliminowane dzięki szczepieniom ochronnym.

W 2021 r. na terenie podległym Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Piotrkowie Tryb. stwierdzono 16 Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych wyłącznie u osób dorosłych. Wszystkie NOP-y zakwalifikowano jako łagodne.

Podsumowanie:

1. Należy w dalszym ciągu podtrzymywać działania promujące szczepienia ochronne obowiązkowe oraz zalecane w celu całkowitego wyeliminowania osób sprzeciwiającym się szczepieniom ochronnym.

2. Należy podejmować wszelkie działania promujące szczepienie, u jak największej liczbie osób przeciwko COVID-19.

3. Natomiast należy wzmocnić działania zmierzające do podniesienia poziomu wszczepialności przeciw grypie, poprzez sfinansowanie tego szczepienia dla określonej grupy wiekowej. przez samorząd, w ramach planowania i realizowania Samorządowych Programów Zdrowotnych. Wyeliminuje to możliwość zachorowania w jednym czasie na grypę i COVID-19 tzw. reakcja krzyżowa.

4. Niezbędne jest dalsze kontynuowanie nadzoru epidemiologicznego nad zachorowaniami na choroby zakaźne, szybkie ich zgłaszanie i wykrywanie oraz prowadzenie działań prewencyjnych. W czasie epidemii działania prewencyjne dotyczą przede wszystkim przeciwdziałania rozprzestrzeniania się zachorowań na COVID-19.

Stan sanitarno-techniczny podmiotów leczniczych

W 2021 roku w powiecie piotrkowskim na nadzorowanym terenie znajduje się 73 podmiotów wykonujących działalność leczniczą tj. 2 - Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze w Moszczenicy, Raciborowicach, 31 – ambulatoriów, przychodni, poradni, ośrodków zdrowia 32 - prywatnych gabinetów lekarskich, 2 - gabinety szkolne, 6 - zespoły ratownictwa medycznego.

Ze względu na sytuację epidemiologiczną kontrole sanitarne odbywały się w miesiącach od maja do grudnia 2021r. placówki zostały skontrolowane zgodnie z harmonogramem kontroli. W okresie o stycznia do kwietnia 2021r. kontrole sanitarne nie zostały przeprowadzone ze względu na pogorszenie i dynamiczny wzrost zakażeń SARS CoV-2.

Kontrole sanitarne odbywały się przez okres od maja do grudnia 2021r. i w tych miesiącach nie sprowadzono nieprawidłowości.

W 2021 roku przeprowadzono :

- 120 kontroli sanitarnych w podmiotach leczniczych,
- 48 kontroli wykonawstwa szczepień ochronnych.

Poniżej opisany stan dotyczy podmiotów leczniczych skontrolowanych w/w okresie.

W roku 2021 w przeprowadzonych kontrolach sanitarnych zwrócono uwagę na procesy sterylizacji, które przedstawiają się następująco:

- gabinety prywatne prowadzące procesy sterylizacji prowadzi je we własnym zakresie, posiadają autoklawy, które systematycznie są doposażane w drukarki umożliwiające wydruk parametrów procesów sterylizacji.

- w przychodniach świadczących usługi z naruszeniem ciągłości tkanek procesy sterylizacji zostały dostosowane do procedur ujętych w „Wytycznych do Sterylizacji opracowanych w 2017r.” przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowy Zakład Higieny.

W czasie kontroli sanitarnych w podmiotach leczniczych również odnoszono się do przestrzegania Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

W porównaniu do roku ubiegłego nie uległa zmianie sytuacja w zaopatrzenie placówek służby zdrowia w wodę do picia. Pobierały one wodę o parametrach zdrowotnych z wodociągów publicznych. W placówkach służby zdrowia zabiegi dezynfekcyjne prowadzono przy użyciu właściwych środków dezynfekcyjnych. Personel tych placówek znał zasady wykonywania procesów dezynfekcji.

Przychodnie i poradnie, ambulatoria i zakłady opiekuńczo-lecznicze, korzystają z bielizny jednorazowej i wielokrotnego użytku. Bielizna jednorazowa po kontakcie z pacjentem traktowana jest jako odpad medyczny. Obiekty, w których używa się bielizny wielokrotnego użytku, korzystają z usług firm pralniczych. Prywatne gabinety lekarskie bieliznę wielokrotnego użytku piorą we własnym zakresie.

Placówki służby zdrowia powiatu piotrkowskiego odpady medyczne segregują w miejscu ich powstawania.

Odpady medyczne za wyjątkiem odpadów o ostrych krawędziach i końcówkach wrzucane są do wiader pedałowycy wyłożonych workami z wywinętym mankietem lub do pojemników jednorazowego użycia. Odpady o ostrych końcówkach i krawędziach wrzucane są do pojemników jednorazowego użycia, sztywnych, odpornych na działanie wilgoci i przekłucie. Worki i pojemniki po napełnieniu do 2/3 objętości wynoszone są do przenośnych urządzeń chłodniczych znajdujących się w wydzielonych pomieszczeniach.

Odpady medyczne gromadzone są w miejscach specjalnie do tego celu przeznaczonych, odbierane przez wyspecjalizowane firmy i przekazywane do spalania w spalarniach w Bełchatowie, Łodzi i Żyrardowie.

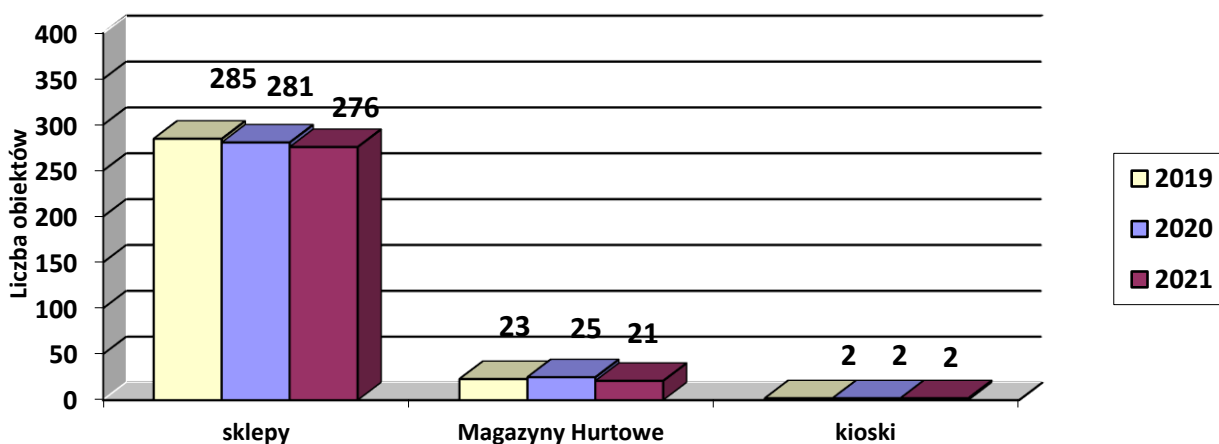
W roku 2021 przeprowadzono w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczy i Rehabilitacyjny w Raciborowicach 2 kontrole sanitarne bloku żywieniowego. Prowadzona jest działalność polegająca na żywieniu zbiorowym zamkniętym tj., porcjowaniu i wydawaniu na zastawie tradycyjnej dostarczanych przez firmę zewnętrzną. Stan sanitarny oraz techniczny właściwy, procedury oparte na systemie HACCP, GHP i GMP przestrzegane. Oceniono jadłospis dekadowy – bez uwag.

W roku 2021 w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym w Moszczenicy przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną w bloku żywieniowym. Prowadzona jest działalność w zakresie żywienia zbiorowego zamkniętego tj.: porcjowania posiłków dostarczanych przez firmę zewnętrzną i wydawania na naczyniach tradycyjnych z konsumpcją na miejscu. Stan sanitarny oraz techniczny właściwy, procedury oparte na systemie HACCP, GHP i GMP przestrzegane. Oceniono jadłospis dekadowy – bez uwag.

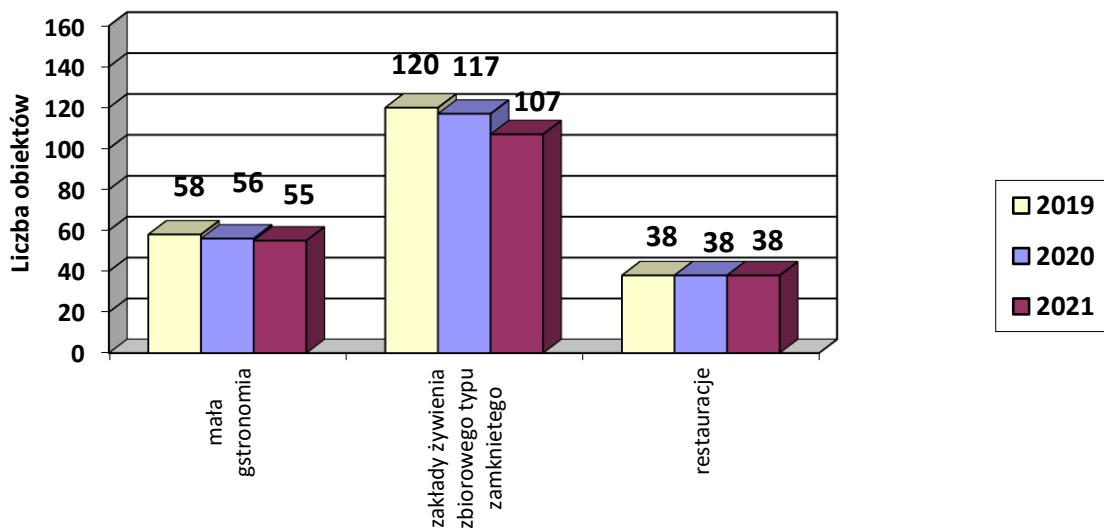
Sytuacja w zakresie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Pod nadzorem Sekcji Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Produktów Kosmetycznych w 2021 r. na terenie powiatu ziemskiego pozostawały **941 obiektów**. Struktura obiektów ulega nieznacznym wahaniom, co uwidaczniają przedstawione poniżej wykresy.

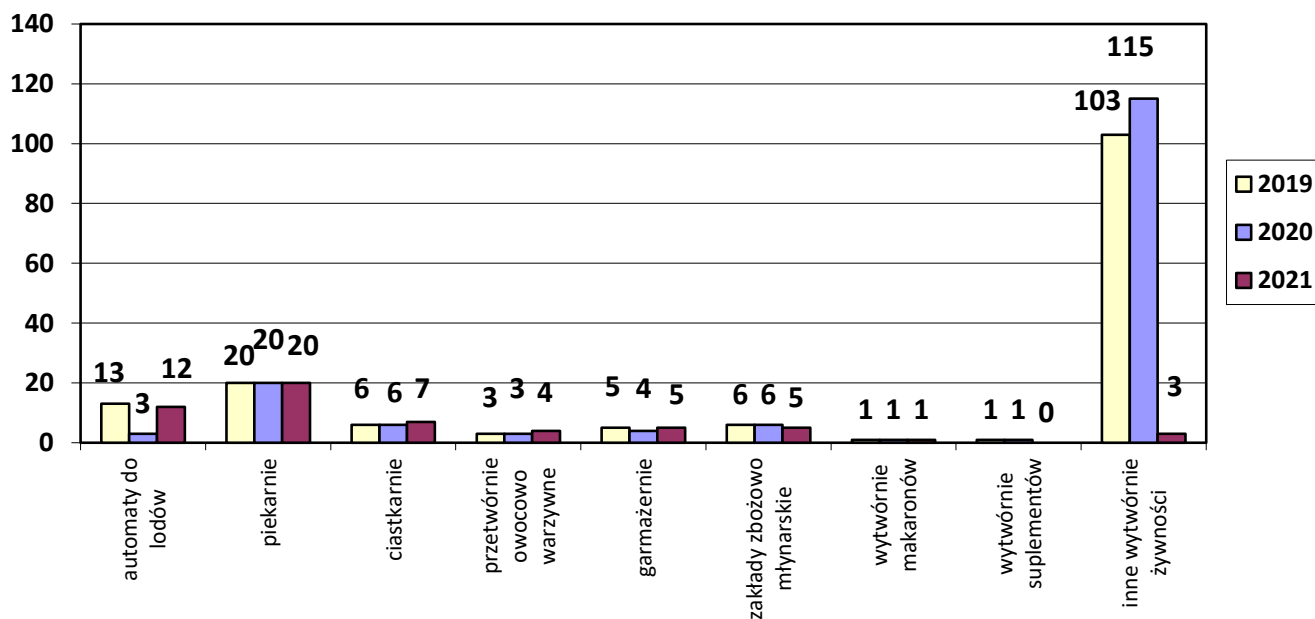
Liczba obiektów obrotu żywnością w roku 2019, 2020, 2021

Liczba obiektów żywienia zbiorowego w roku 2019, 2020, 2021

Zakłady produkcyjne w roku 2019, 2020, 2021

W wymienionych obiektach przeprowadzono w omawianym okresie **508** kontroli sanitarnych.

Podczas prowadzonych kontroli szczególną uwagę zwracano na:

- obiekty produkujące i wprowadzające do obrotu środki spożywcze nietrwałe mikrobiologicznie,
- przestrzeganie zasad opartych na procedurach systemu zapewnienia jakości HACCP oraz GHP/GMP w zakładach produkcji i obrotu żywnością,
- obiekty w których stwierdzano nieprawidłowości w latach ubiegłych,
- przestrzeganie zasad higieny w obrocie oraz w procesach produkcyjnych środków spożywczych,
- żywność przeznaczoną dla określonych grup tj. preparaty do początkowego żywienia niemowląt i preparaty do dalszego żywienia niemowląt, produkty zbożowe przetworzone i inna żywność dla dzieci, żywność specjalnego przeznaczenia medycznego, środki spożywcze zastępujące całodzienną dietę, do kontroli masy ciała – warunki przechowywania, a szczególnie ich znakowanie,
- suplementy diety – warunki przechowywania, znakowanie,
- warunki produkcji i jakość zdrowotną produktów kosmetycznych,
- materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością, ze szczególnym uwzględnieniem wyrobów ceramicznych w zakresie pisemnej deklaracji zgodności oraz kontroli wymagań dotyczących dobrej praktyki produkcyjnej,
- produkcję pierwotną żywności pochodzenia roślinnego;
- przestrzeganie aktualnych przepisów prawnych dotyczących występującego stanu epidemii.

W ramach kontroli granicznej jakości zdrowotnej środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2021 roku dokonano oceny ogółem 2205 partii produktów, w tym:

- 896 partii środków spożywczych.

- 1309 partii materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.
Nie pobierano do badań laboratoryjnych próbek środków spożywczych i materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Na podstawie kontroli dokumentacji, oględzin masy towarowej oraz badań organoleptycznych w magazynach, składach celnych, urzędzie celnym, w zakładzie u eksportera oceniono 896 partii środków spożywczych z importu i wysłanych do krajów trzecich oraz 1309 partii materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością z importu.

Nie wydawano decyzji zakazujących wprowadzenia do obrotu partii importowanych środków spożywczych i materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2021r. przeprowadzono ogółem 268 granicznych kontroli sanitarnych:

- 118 kontroli przeprowadzono w składach celnych i urzędzie celnym
- 80 kontroli w miejscu docelowego przeznaczenia (magazynie)
- 70 kontroli w zakładzie eksportera

Wydano 447 świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych przez środki spożywcze/wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością przekraczające granice, w tym:

- 164 świadectw dot. środków spożywczych
- 283 świadectwa dotyczących wyrobów do kontaktu z żywnością.

Sporządzono 268 protokołów kontroli przywożonych z zagranicy /wywożonych za zagranicę partii produktów.

Wystawiono 169 decyzji płatniczych dot. importu i eksportu.

Ogółem do badań laboratoryjnych w **2021** roku pobrano **335** próbek, w tym:

- **4** próbki wyrobów do kontaktu z żywnością

Ogółem zakwestionowano **13** próbek.

Próbki żywności kwestionowano ze względu na :

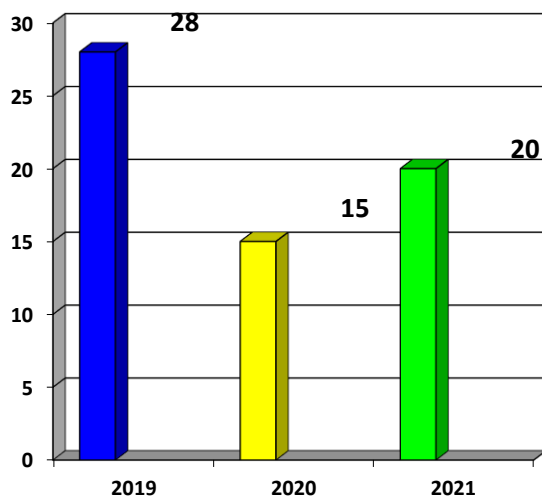
- nieprawidłowe znakowanie - 12 próbek,
- zanieczyszczenia biologiczne, w tym szkodniki i ich pozostałości – 1 próbka.

Przedsiębiorcy podjęli działania mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

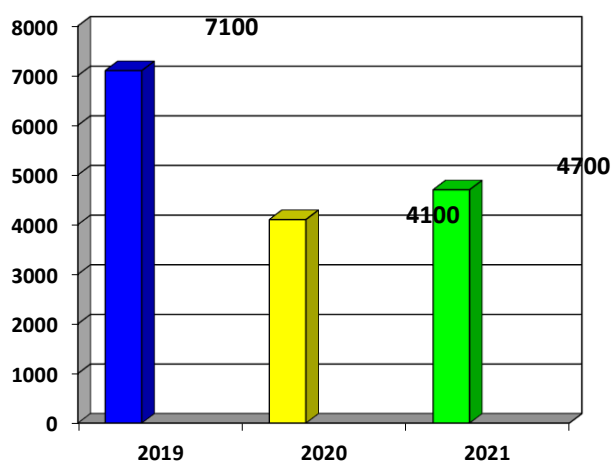
Próbek kosmetyków i materiałów d/k z żywnością nie kwestionowano.

Za stwierdzone podczas kontroli sanitarnych uchybienia **nałożono 20 grzywien w drodze mandatów karnych, na sumę 4700,00 zł**. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba i kwota nakładanych mandatów zwiększyła się.

Porównanie liczba nałożonych mandatów w roku 2019, 2020, 2021

Kwota mandatów nałożonych w roku 2019, 2020, 2021

Karanie mandatowe stosowano m.in. za następujące uchybienia:

- zaniżony stan sanitarno-porządkowy pomieszczeń zakładu oraz wyposażenia;
 - brak przestrzegania procedur opartych na zasadach systemu HACCP oraz GHP/GMP;
 - brak segregacji w urządzeniach chłodniczych;
 - brak lub nieaktualne orzeczenia do celów sanitarno-epidemiologicznych;
 - niewłaściwe przechowywanie produktów;
 - brak zabezpieczenia produktów przed wtórnym zanieczyszczeniem;
 - brak przestrzegania zakazu palenia tytoniu w zakładzie;
 - niewłaściwy stan sanitarny urządzeń chłodniczych;
 - środki spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości, terminie przydatności do spożycia.
- Najwięcej mandatów karnych nałożono w sklepach spożywczych oraz zakładach żywienia zbiorowego otwartego.

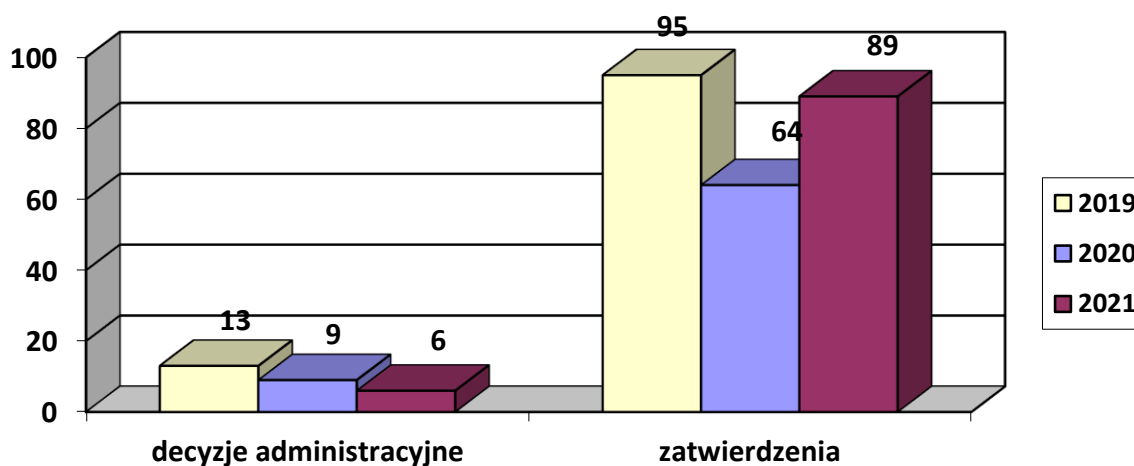
Wydano **6 decyzji administracyjnych nakazujących**, które dotyczyły niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń, urządzeń, sprzętu i wyposażenia w zakładach w tym **2** w stołówkach szkolnych, **1** w restauracji, **1** w zakładzie małej gastronomii, **1** w garmazerni i **1** w ciastkarni. Większość wydawanych decyzji wykonywana była w terminie.

Nie wydawano decyzji unieruchomienia.

Do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego skierowano łącznie **7** wniosków o nałożenie kary pieniężnej w tym **3** dla sklepów, **1** dla ciastkarni, **1** dla innej wytwórni żywności, **2** dla produkcji pierwotnej. Wnioski kierowano za działalność bez złożenia wniosku o wpis lub/i zatwierdzenie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS, działalność niezgodną z wydaną przez PPIS w Piotrkowie Tryb., decyzją zatwierdzenia, udaremnianie działań inspekcji sanitarnej.

Ponadto wydano **89** decyzji zatwierdzających działalność – zgodnie z Ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2020r. poz. 2021 z późn.zm.).

Liczba decyzji wydanych w roku 2019, 2020, 2021

W 2021 roku nie zarejestrowano zbiorowych zatruc pokarmowych.

W roku 2021 w powiecie ziemskim zarejestrowano 10 interwencji.

Interwencji zasadnych były **4** (co stanowi **40%**) i dotyczyły one:

- niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń
- środków spożywczych po upływie przydatności do spożycia
- niewłaściwego przechowywania żywności,
- niewłaściwych cech organoleptycznych oraz jakości zdrowotnej produktów żywnościowych.

W przypadku interwencji uzasadnionych stosowano karanie grzywną w drodze mandatu karnego lub wydawano decyzje administracyjne.

Konsumenci najczęściej składali interwencje na następujące grupy obiektów: sklepy spożywcze oraz ciastkarnie.

Osoby składające interwencje z podaniem danych kontaktowych otrzymały odpowiedzi pisemne lub telefoniczne.

W interwencjach zasadnych zastosowano **karanie grzywną w drodze mandatu karnego - w sumie nałożono 4 grzywny na łączną sumę 500,00 zł.**

Nie kierowano wniosków do sądu i zawiadomień do prokuratury, skierowano 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Właściciele nowo otwartych obiektów są informowani o obowiązku wprowadzenia w swoim obiekcie zasad systemu HACCP, który wynika z ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2020r. poz. 2021) oraz wprost z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 178/2002 a także Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 852/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1 z późniejszymi zmianami). Poprawność przestrzegania powyższego jest na bieżąco monitorowana podczas każdej kontroli sanitarnej.

W roku 2021 w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt – RASFF, podjęto działania w przypadku 69 zgłoszonych powiadomień, w tym 45 to powiadomienia alarmowe i 24 powiadomienia informacyjne. Ponadto odnotowano 6 powiadomień o niezgodności dotyczących m.in. fałszowania żywności. Na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Piotrkowie Tryb. przeprowadzono ogółem 73 kontrole sanitarne w ramach systemu RASFF, ponadto w związku z obecną sytuacją epidemiologiczną część czynności kontrolnych zostało zrealizowanych za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności, w tym przez telefon.

W roku sprawozdawczym 2021 r. prowadzono współpracę z następującymi jednostkami:

WSPÓLPRACA Z INSPEKCJĄ WETERYNARYJNĄ

W 2021 roku współpraca z Inspekcją Weterynaryjną prowadzona była w oparciu o Porozumienie z dnia 16 listopada 2018 roku o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organów Inspekcji Weterynaryjnej zawarte pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Piotrkowie Tryb i Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Piotrkowie Tryb.

W roku 2021 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piotrkowie Trybunalskim w związku z pismem Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 09.02.2021r. znak ŁPWIS.NS.E.9011.1.39.2020.AS przekazywał informacje do organów Inspekcji Weterynaryjnej o wykryciu przypadków COVID-19 u osób, które świadczyły pracę w zakładach produkujących produkty pochodzenia zwierzęcego.

Kontrole doraźne z udziałem przedstawicieli Inspekcji Weterynaryjnej w związku z interwencjami dot. niewłaściwej jakości zdrowotnej produktów pochodzenia zwierzęcego, nieprawidłowych warunków przechowywania w/w środków, braku stosownej dokumentacji wymaganej przepisami weterynaryjnymi.

W roku sprawozdawczym 2021 nie przeprowadzono wspólnych kontroli w związku z interwencjami.

Ponadto:

- zawiadomieniem z dnia 09.02.2021r. przekazano do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Warszawie postanowienie przekazujące sprawę do załatwienia zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową dot. nieprawidłowości w oznakowaniu próbki żywności pn. „Miód nektarowy akacjowy”,
- w dniu 08.06.2021r. otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Piotrkowie Tryb. powiadomienie o stwierdzeniu wystąpienia Salmonella – Enteritidis w fermie kur niosek;
- w dniu 07.06.2021r. otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Piotrkowie Tryb. powiadomienie o stwierdzeniu wystąpienia Salmonella – Enteritidis w fermie brojlerów;

- w dniu 7 i 8 czerwca 2021r. otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Piotrkowie Tryb. informację dot. transportu mięsa wieprzowego pozyskanego ze zwierząt, w których siedzibie stada stwierdzono ognisko wirusa ASF;
- w dniu 20 lipca 2021r. otrzymano od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Piotrkowie Tryb. informację dot. transportu mięsa drobiowego pozyskanego ze zwierząt utrzymywanych w obszarze zapowietrzonym;
- zawiadomieniem z dnia 07.10.2021r. przekazano do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Sokołowie Podlaskim postanowienie przekazujące sprawę zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową dot. nieprawidłowości w oznakowaniu próbki żywności pn. „Boczek wędzony parzony”.

Kontrole wspólne dotyczące legalności pochodzenia mięsa i produktów mięsnych oraz przestrzegania wymagań sanitarno-weterynaryjnych przy ich wprowadzaniu do obrotu na terenie targowisk, hal targowych i bazarów.

W roku sprawozdawczym 2021 nie przeprowadzono wspólnych kontroli akcyjnych dot. zwrócenia szczególnej uwagi podczas kontroli na możliwość wystąpienia nielegalnej sprzedaży mięsa oraz produktów z mięsa wieprzowego lub dzików, pochodzących z państw, na terenie których wystąpił afrykański pomór świń.

Przekazywanie Inspekcji Weterynaryjnej informacji o stwierdzonych w wyniku kontroli sanitarnych nieprawidłowościach w zakresie nadzoru nad odpadami kuchennymi i cateringowymi.

W roku 2021 nie stwierdzono nieprawidłowości w usuwaniu odpadów kuchennych w zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego i zamkniętego oraz w obiektach pozostających pod wspólnym nadzorem w zakładach handlu detalicznego i hurtowego. Odpady przekazywane są do firm utylizacyjnych.

Współpraca w ramach systemu RASFF

Podejmowane były również działania wynikające z systemu RASFF. Dotyczyły one jedenastu powiadomień w sprawach środków pochodzenia zwierzęcego – szczegółowe informacje w tym zakresie zawarte w pkt. XV sprawozdania – Działania w zakresie funkcjonowania systemu RASFF.

Przekazywanie list zakładów nadzorowanych przez PIS i WIS.

Zgodnie z zawartym porozumieniem 2 razy w roku były uzgodnione i podpisane przez obie strony listy zakładów produkujących lub przechowujących środki spożywcze pozostających pod wspólnym nadzorem oraz listy zakładów produkujących lub przechowujących środki spożywcze, które produkują lub wprowadzają na rynek pasze lub materiały paszowe dla zwierząt. Pozostałe listy zakładów dotyczące m. in. pośrednictwa w sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego nadzorowanych przez Inspekcję Weterynaryjną są wzajemnie przekazywane.

Inne działania

Przeprowadzono 3 kontrole obiektów pozostających pod wspólnym nadzorem PIS i WIS, wynikające z wcześniejszych ustaleń z WIS:

- Sklep mięsny p. Daniel Lula w Wolborzu ul. Pl. Jagiełły 11; (kontrola z dnia 26.10.21r.)
 - Chłodnia Niechcice sp. z o.o. w Niechcicach ul. Sportowa 2 ; (kontrola z dnia 28.10.21r.)
 - Mroźnia Składowa Zakłady Drobiarskie Drob - Bogs, Kaleń, 97-320 Wolbórz; (kontrola z dn. 26.10.21r.),
 - Sala bankietowa A. Radzikowska, ul. Modrzewskiego 78, Wolbórz; (kontrola 26.10.21r.)
- Podczas wspólnie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

WSPÓLPRACA Z INSPEKCJĄ OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA

Przeprowadzono wspólnie 6 kontroli gospodarstw rolnych, w ramach „Planu działania na 2021 rok dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego wynikającego z porozumienia o współdziałaniu inspekcji - PIS, PIOR i N, IJHAR-S. IOŚ w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej”.

W toku działań pobrano 14 próbek warzyw zielonych do badań w kierunku: zanieczyszczenia azotanami 7 próbek, 4 próbki w kierunku pozostałości pestycydów oraz 3 próbki w kierunku metali – próbki nie były kwestionowane.

Przekazano:

- pismo dotyczące kontroli i pobranych próbek w gospodarstwach rolnych w kierunku pozostałości pestycydów, organoleptyki, zanieczyszczeń biologicznych, znakowania – wyniki bez uwag, nieprawidłowości w powyższych zakresach nie stwierdzono,

- pismo dotyczące powiadomienia alarmowego RASFF nr 2021 z 09.11.2021 pn. „seler naciowy,-luz, oznakowanego nr partii 25.10.2021r.,- producent Piotr Braun - Gospodarstwo Rolne Majków Duży 9, 97-371 Wola Krzysztoporska, w którym stwierdzono przekroczenia pozostałości pestycydów.

WSPÓLPRACA Z INSPEKCJĄ OCHRONY ŚRODOWISKA

Przeprowadzono wspólnie 1 kontrolę gospodarstwa rolnego w ramach „Planu działania na 2021 rok dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego wynikającego z porozumienia o współdziałaniu inspekcji - PIS, PIOR i N, IJHAR-S. IOŚ w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej”.

W toku działań nie pobrano próbek warzyw do badań laboratoryjnych.

Podsumowując należy stwierdzić, że stan sanitarny ogółu nadzorowanych obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku w roku 2021 utrzymał się na dobrym poziomie. Dominowały obiekty spełniające wymagania sanitarno-higieniczne.

Sytuacja w zakresie nadzoru nad jakością wody i warunkami higieny środowiska

Głównymi kierunkami działań sekcji Higieny Komunalnej PSSE w Piotrkowie Tryb. było sprawowanie nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody w pływalniach i miejscach do kąpeli oraz nadzór nad obiektami użyteczności publicznej.

W 2021 roku nadzorem objęto łącznie 348 obiektów.

W ramach prowadzonej działalności nadzorowej na terenie powiatu ziemskiego skontrolowano 181 obiektów Ponadto kontrolowano przestrzeganie aktualnych ograniczeń i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii SARS-CoV-2 w obiektach będących pod nadzorem Sekcji jak również w obiektach nadzorowanych przez pozostałe komórki organizacyjne PSSE w Piotrowie Trybunalskim.

Dla potrzeb administracji samorządowej oraz społeczeństwa przygotowywano ocen stanu sanitarnego powiatu z uwzględnieniem czynników środowiskowych, oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz w basenach kąpielowych prowadzony był zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia.

Nadzorem sanitarnym objęto 42 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia i 8 wodociągów zaopatrujące obiekty użyteczności publicznej (hotel, ośrodek wypoczynkowy, areszt, Dom Pomocy Społecznej) oraz przedsiębiorstwa rolno-spożywcze i

handlowe. W roku 2021 nastąpiło włączenie sieci wodociągu Kuznocin do sieci wodociągu w Wolborzu z powodu zawieszenia eksploatacji ujęcia wody w Kuznocinie.

Wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę produkujących:

- do 100 m³/dobę - 9, zaopatrują w wodę 5799 osób;
- od 101 do 1000 m³/d – 30, zaopatrują w wodę 64460 osoby;
- od 1001 do 10000 m³/d – 3, zaopatrują w wodę 31673 osoby.

Z wodociągu w Parzniewicach korzysta także około 7800 osób z terenu powiatu bełchatowskiego

Ponadto tym nadzorowano ujęcie wody w Bronisławowie gm. Wolbórz zaopatrujące w wodę miasto Łódź oraz jakość wody w sieci wodociągu Klizin gm. Przedbórz zaopatrującego w wodę część gminy Gorzkowice.

Wszystkie wodociągi zaopatrywane są w wodę z ujęć podziemnych.

Nie prowadzi się uzdatniania wody w 12 wodociągach.

W pozostałych wodociągach woda ujmowana ze studni wymaga uzdatniania ze względu na zawartość żelaza, manganu, mętność, barwę i zapach. Uzdatnianie polega na filtracji wody przez złoża filtracyjne.

Na ujęciach zapewnione są chloratory w celu dozowania środka dezynfekcyjnego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia bakteriologicznego. W żadnym wodociągu nie dezynfekuje się wody w sposób ciągły. Na dwóch ujęciach do uzdatniania wody stosuje się promieniowanie UV (Szcukocice i Gorzkowice).

Monitoring jakości wody do spożycia w nadzorowanych wodociągach prowadzony był w zakresie kontrolnym i przeglądowym zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W ciągu 2021 roku wystąpiły następujące przekroczenia skutkujące prowadzeniem postępowań administracyjnych:

- Parzniewice – przekroczenie zawartości żelaza, ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C/72h. Po działaniach naprawczych ocena jakości pozytywna. W roku 2022 zalecono zarządcy wodociągu rozszerzenie kontroli wewnętrznej o parametr „żelazo” w badaniach monitoringowych.
- Sulejów – przekroczenie parametrów ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C/72h oraz bakterie grupy coli. Po działaniach naprawczych ocena jakości pozytywna.
- Baby – przekroczenie manganu i jonu amonowego. Po działaniach naprawczych ocena jakości pozytywna. W roku 2022 zalecono zarządcy wodociągu rozszerzenie kontroli wewnętrznej o parametr „mangan” oraz „jon amonowy” w badaniach monitoringowych.
- Milejów – kontynuacja postępowania w związku z decyzją warunkową (przekroczenie parametru „mangan”). Zarządca wodociągu prowadził działania naprawcze, które zakończyły się w sierpniu 2021 roku. Po działaniach naprawczych wydano pozytywną ocenę badania wody.

Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli

Na rzece Pilicy przy Obozowisku „Pilica” w Kurnędu gm. Sulejów w roku 2021 funkcjonowało jedyne na terenie całego powiatu ziemskiego zorganizowane kąpielisko. Na rzece Pilicy wystąpiło zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody o nieznanym pochodzeniu. Mimo podjętych czynności przez tutejszą Sekcję w porozumieniu z organami Inspekcji Ochrony Środowiska jak również działań podjętych przez RZGW Wody Polskie, Policję, Urząd

Gminy w Sulejowie, organizatora kąpieliska i Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego nie udało się ustalić źródła zanieczyszczenia. Zanieczyszczenie ustąpiło w sposób naturalny. O przydatności / braku przydatności wody do kąpeli informowano społeczeństwo poprzez komunikaty na stronie internetowej oraz serwis sk.gis.gov.pl. Miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli nie było.

Baseny kąpielowe

W 2021 roku nadzorowano 5 basenów kąpielowych.

Trzy to baseny odkryte, czynne tylko w okresie letnim, zlokalizowane na terenie Ośrodka Wypoczynkowego „Help – Med.” we Włodzimierzowie gm. Sulejów, Ośrodka Wczasowego „Dresso” w Sulejowie, Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej w Sulejowie (obiekt niedostępny dla ogółu ludności).

Przebudowany basen kryty przy Hotelu „Podklasztorze” w Sulejowie dostępny dla gości hotelowych.

W drugiej połowie 2021 roku został uruchomiony nowy basen kąpielowy zlokalizowany przy Szkole Podstawowej nr 1 w Sulejowie.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 roku w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach zarządcy i właściciele tych obiektów wykonywali badania próbek wody basenowej w ramach kontroli wewnętrznej.

Obiekty użyteczności publicznej

Stałym nadzorem, oprócz wodociągów zaopatrujących ludność w wodę do spożycia, pływalni i miejsc wykorzystywanych do kąpeli, objęto takie obiekty jak: domy pomocy społecznej, podmioty lecznicze, hotele, obiekty wczasowo- turystyczne, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, fryzjersko-kosmetyczne, odnowy biologicznej, przystanki kolejowe, cmentarze, apteki, stacje paliw, areszt i zakłady pogrzebowe.

Nadzór prowadzono w 269 obiektach.

Stan skontrolowanych obiektów na koniec roku 2021 – dobry.

Hotele i obiekty hotelarskie

Nadzorem objęto 45 obiektów, w tym 8 hoteli posiadających kategoryzację.

Pozostałe to: obiekty hotelarskie nie posiadające kategoryzacji, pokoje gościnne, obiekty wczasowo- turystyczne, gospodarstwa agroturystyczne.

Stan sanitarny i sanitarno-techniczny skontrolowanych obiektów dobry.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuazu oraz inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuazu

W 2021 roku nadzór sprawowano nad 81 zakładami. Skontrolowano 46 obiektów. Zakłady oceniono jako dobre. W związku z ustawą z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium skontrolowano wszystkie zakłady, w których są dostępne takie usługi. Wszystkie spełniały wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 roku w sprawie umieszczania informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18. roku życia oraz treści informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium.

Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

W 2021 roku sprawowano nadzór nad 12 zakładami pogrzebowymi posiadającymi środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, trzema domami przedpogrzebowym i 34 cmentarzami. Uchybień w zakresie stanu sanitarno-technicznego nie stwierdzono.

Wydano cztery postanowienia w sprawie sprowadzenia zwłok / szczątków ludzkich z zagranicy.

Interwencje mieszkańców

W 2021 roku rozpatrzono 12 interwencji mieszkańców. Prośby o interwencję dotyczyły przede wszystkim przestrzegania zakazów i nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii SARS-CoV-2, prowadzenia gospodarstwa hodowlanego i postępowania ze zwłokami ludzkimi.. Interwencje w sprawach nie należących do właściwości Inspekcji Sanitarnej przesłano do załatwienia właściwym organom, pozostałe załatwiono zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

Podsumowanie

1. Na terenie powiatu ziemskiego nie było zorganizowanych kąpielisk – wskazane jest, aby gminy mające dostęp odpowiednich cieków wodnych, np. Zalewu Sulejowskiego, rozważyły zorganizowanie kąpielisk na swoim terenie.
2. Uruchomienie nowego basenu kąpielowego w Sulejowie ma pozytywny wpływ na rozwój kultury fizycznej i promuje aktywny i zdrowy trybu życia wśród dzieci i młodzieży w lokalnym środowisku.
3. Wskazane jest, aby gminy powiatu piotrkowskiego kontynuowały przegląd posiadanej infrastruktury wodociągowej a w szczególności bieżącego monitorowania pracy ujęć i stacji uzdatniania wody tak, aby zapobiegać powstawaniu przekroczeń parametrów objętych monitoringiem jakości wody przeznaczonej do spożycia.
4. Zaleca się, by gminy należące do powiatu piotrkowskiego zwróciły na swoim terenie szczególną uwagę na prawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi oraz odpadami ciekłymi powstającymi w gospodarstwach domowych.
5. Do czasu ustania epidemii SARS-CoV-2 należy przestrzegać aktualnych zakazów, nakazów oraz zaleceń wydawanych przez Radę Ministrów, Ministra Zdrowia oraz Inspekcję Sanitarną.

Sytuacja w zakresie nadzoru nad warunkami pracy w zakładach pracy

W 2021 roku na terenie powiatu nadzorem objęto 156 zakładów pracy i podmiotów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny. Skontrolowano 43 zakłady, w których przeprowadzono 52 kontrole w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy obejmujące m.in.:

- posiadanie aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia/chemicznych i fizycznych/ występujących na stanowiskach pracy,
- prowadzenia rejestrów badań i pomiarów,
- opracowania oceny ryzyka zawodowego,
- informowania pracowników o istniejącym ryzyku, zagrożeniach na danym stanowisku pracy i zmniejszanie tych zagrożeń poprzez rozwiązania techniczne, organizacyjne oraz stosowanie środków ochrony zbiorowej i indywidualnej,
- realizację obowiązków wynikających z ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach przez podmioty stosujące i wprowadzające je do obrotu ,
- realizację obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- realizację obowiązków przy wprowadzaniu do obrotu produktów biobójczych,
- realizację wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników chemicznych w tym o działaniu rakotwórczym, czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki,

- realizacji obowiązków nałożonych na pracodawcę zatrudniającego pracowników w warunkach narażenia na hałas i drgania mechaniczne.

Ponadto wszystkich kontrolowanych podmiotach sprawdzano realizację przepisów wprowadzonych w związku z ogłoszonym stanem epidemii.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono uchybienia w 14 zakładach pracy w stosunku do których PPIS w Piotrkowie Trybunalskim wszczął postępowanie administracyjne i wydał 16 decyzji zawierających nakazy dotyczące m. in.:

- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy,
- dokonania oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy oraz zapoznać z nią pracowników,
- zaprowadzenia rejestrów badań i kart pomiarów czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy,
- zaprowadzenia rejestru prac, których wykonanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z procesem technologicznym, w którym dochodzi do uwalniania czynników o działaniu rakotwórczym,
- zaprowadzenia rejestru pracowników narażonych na działanie procesu technologicznego, w którym dochodzi do uwalniania czynników o działaniu rakotwórczym,
- przesłania do WSSE w Łodzi informacji o czynnikach rakotwórczych występujących w środowisku pracy
- doprowadzenie poziomu hałasu występującego w środowisku pracy do obowiązujących norm,
- zapewnienia pracownikom pomieszczeń higieniczno – sanitarnych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W 2021 roku zgłoszono 4 podejrzenia chorób zawodowych. W wyniku prowadzonych postępowań w 2021r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piotrkowie Trybunalskim wydał 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz nie wydał decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W ramach działań edukacyjnych w 2021r. podczas kontroli przeprowadzanych w zakładach pracy:

- kontynuowano działania edukacyjne w zakresie środków zastępczych: przekazywano ulotki „Dopalacze to śmierć” oraz informację opracowaną przez WSSE Łódź Oddział Nadzoru Higieny Pracy o zagrożeniach jakie niesie zażywanie środków zastępczych z prośbą o przekazanie pracownikom podczas szkoleń bhp, umieszczenie ulotek na tablicach ogłoszeń i monitorach ekranowych;
- w związku z panującą pandemią wirusa SARS-CoV-2 powodującego chorobę Covid-19 przekazano prezentację multimedialną z zakresu podstawowych informacji na temat szczepienia przeciw COVID-19 z prośbą o rozpowszechnienie tego tematu w zakładzie pracy i zachęcanie pracowników do przystąpienia do szczepień.

Podsumowanie

W 2021 roku w kontrolowanych zakładach pracy stosujących i podmiotach wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne nie stwierdzono uchybień w realizacji wymogów obowiązujących w tym zakresie. Pracodawcy posiadają aktualne spisy i karty charakterystyk stosowanych i wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych, informują pracowników o zagrożeniach wynikających z ich stosowania, zapewniają w tym zakresie zarówno zbiorowe jak i indywidualne środki ochrony. W zakresie narażenia pracowników na działanie hałasu na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że pracodawcy ograniczają narażenie pracowników na hałas ponadnormatywny poprzez zapewnienie indywidualnych ochron słuchu oraz zmiany organizacyjno- techniczne na stanowiskach pracy. Pracownicy zatrudnieni w narażeniu na hałas w zakresie badań profilaktycznych wykonują

badania audiometryczne celem wczesnego wykrycia uszkodzenia narządu słuchu i podjęcia działań w zakresie ochrony zdrowia.

Sytuacja w zakresie nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania oraz higieny wypoczynku i rekreacji

W 2021 roku na terenie powiatu ziemskiego przeprowadzono 131 kontroli w 122 zakładach nauczania, wychowania, opieki i wypoczynku.

- ▶ **Stan sanitarno – higieniczny i techniczny** w 2 zakładach /2 szkoły podstawowe/ wymaga dalszej poprawy warunków mimo prowadzonych działań naprawczych /realizacja decyzji PIS i części zamierzeń inwestycyjnych/.
W b.r. uzyskano częściową poprawę warunków pobytu w 15 placówkach /w 3 przedszkolach, 11 szkołach podstawowych, 1 zespole szkolno-przedszkolnym/.
- ▶ **Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych** w dalszym ciągu nie są spełnione w 7 skontrolowanych placówkach /w 2 przedszkolach, 4 szkołach podstawowych, 1 zespole szkolno-przedszkolnym /.
- ▶ **Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego** jest niewystarczająca w 14 skontrolowanych ogółem: w 13 szkołach podstawowych, 1 zespole szkół ponadpodstawowych; brak warunków w 2 skontrolowanych placówkach /w 2 szkołach podstawowych.
Do ćwiczeń programowych wykorzystywany jest korytarz szkolny i inne obiekty sportowe tj. sale i hale sportowe, baseny, boiska.
- ▶ **Ergonomia i higiena nauczania:**
 - **rozkład zajęć lekcyjnych** oceniono we wszystkich skontrolowanych szkołach – nie stwierdzono nieprawidłowości;
Jedna szkoła podstawowa pracuje w systemie dwuzmianowym.
 - **meble edukacyjne** w zakresie dostosowania do zasad ergonomii poddano ocenie w 21 placówkach – nie stwierdzono nieprawidłowości;
 - **Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych** – badaniem zostały objęte 2 placówki – szkoły podstawowe (19 oddziałów, 304 uczniów). Waga tornistra szkolnego w zakresie 10-15% masy ciała ucznia została przekroczona u 110, natomiast u 100 zanotowano przekroczenie >15% masy ciała ucznia.
- ▶ **Warunki pobytu dzieci i młodzieży** nie są zadowalające w 7 skontrolowanych zakładach z powodu zagęszczenia /2 przedszkola, 5 szkół podstawowych/.
- ▶ **Profilaktyczna opieka medyczna** – brak własnych gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w 16 skontrolowanych placówkach ogółem: w 15 szkołach podstawowych, 1 zespole szkół ponadpodstawowych.

Opieka pielęgniarska nad uczniami w szkołach podstawowych realizowana jest głównie zadaniowo, brak w 2 szkołach podstawowych publicznych, 2 szkołach podstawowych niepublicznych, 1 zespole szkół ponadpodstawowych.

Profilaktyka pedikulozy w szkołach nie jest prowadzona systematycznie. W przypadku zgłaszania zaważenia przez rodziców są podejmowane działania przez pielęgniarki, /które wyrażą zgodę/, pedagogów szkolnych, wychowawców klas i dyrektorów szkół.

► **Zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie COVID-19**

Pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzali ocenę w zakresie opracowania i stosowania procedur przeciwepidemicznych w dobie COVID-19, stosownie do Wytycznych MEiN, MZ i GIS, jak również realizację przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2021r. poz. 861 z późn.zm.) we wszystkich skontrolowanych zakładach nauczania, wychowania, opieki i wypoczynku.

Wydawane były opinie o zawieszeniu zajęć i zmianie trybu nauczania w szkołach, przedszkolach i żłobkach. Przeprowadzono wywiady i oceniano sytuację epidemiologiczną w każdej ze zgłoszonych placówek, w której wystąpił pozytywny przypadek SARS-CoV-2.

W 2021r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Piotrkowie Trybunalskim rozpatrzył ogółem 102 wnioski dyrektorów placówek, które zaopiniował pozytywnie.

Podsumowanie

Warunki pobytu w zakładach nauczania i wychowania wymagają dalszej poprawy w zakresie:

- stanu sanitarno-higienicznego i technicznego,
- wyposażenia placówek w certyfikowane meble edukacyjne i sprzęt sportowy,
- zapewnienia prawidłowych warunków do realizacji wychowania fizycznego.

Działalność oświatowo-zdrowotna

Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w 2021 roku w powiecie piotrkowskim ziemskim wdrażała do realizacji i koordynowała programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży wszystkich poziomów szkół i przedszkoli oraz prowadziła działalność oświatową dla ludności w powiecie. Najważniejsze działania to:

1. Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Celem programu „Trzymaj Formę!” była edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zdrowego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Program „Trzymaj Formę!” realizowany jest w szkołach powiatu piotrkowskiego od 15 lat. Do programu z terenu powiatu zgłosiły się 23 szkoły. Realizowało go 1617 uczniów i 828 rodziców. Wszystkie szkoły przesłały sprawozdanie do ogólnopolskiej centrali programu w Warszawie. Programu nie wizytowano z uwagi na pandemię COVID-19.

2. Ogólnopolski program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne” głównym celem programu jest kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród dzieci poprzez zbilansowaną i urozmaiconą dietę oraz właściwe nawyki w zakresie higieny. Odbiorcami

programu są dzieci przedszkolne w wieku 5-6 lat i ich rodzice i opiekunowie. Do programu przystąpiły 3 przedszkola a uczestniczyło w nim 66 dzieci oraz 49 rodziców. Ogółem 115 osób. Do wszystkich przedszkoli przekazano materiały edukacyjne niezbędne do realizacji programu.

3. Lokalny program „Profilaktyka zakażeń HIV/AIDS”

Celem głównym programu było promowanie wśród młodzieży zachowań i postaw bezpiecznych w profilaktyce HIV/AIDS. Grupą docelową w programie byli uczniowie VIII klas szkół podstawowych i ich rodzice. W 2021 roku do programu zgłosiło się 37 szkół z powiatu piotrkowskiego. Programem objęto 624 uczniów i 225 rodziców. W ramach programu zorganizowano konkurs plastyczny „Młodzi o HIV i AIDS”. Na 14 zgłoszonych szkół 4 szkoły z powiatu piotrkowskiego znalazły się na liście laureatów konkursu. Patronat nad Konkursem objął Starosta Piotrkowski i ufundował nagrody dla wszystkich laureatów. Wręczenie nagród nastąpiło w dniu 3 grudnia 2021 roku w Szkole Podstawowej w Gomulinie na obchodach Światowego Dnia Walki z AIDS.

4. „Ogólnopolski Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu”, w którym realizowane są następujące działania:

- **Program edukacyjny „Czyste powietrze wokół nas”**, którego celem był wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz uwrażliwienie dzieci na szkodliwość dymu tytoniowego i zwiększenie ich umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy dorośli palą przy nich tytoń. Program skierowany jest do dzieci 5 i 6 letnich oraz ich rodziców. W roku szkolnym 2020/2021 program realizowany był w 33 placówkach nauczania i wychowania, realizowało go 764 dzieci i 397 rodziców. W roku szkolnym 2020/2021 zwizytowano 5 placówek z terenu powiatu piotrkowskiego.

- **Program edukacyjny „Bieg po zdrowie”**. Głównym celem programu było zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów w zakresie zdrowia, dotyczącego szkodliwości palenia papierosów. Treści programu są źródłem rzetelnej wiedzy na temat problematyki szkodliwości palenia tytoniu. Adresatami programu były dzieci 9-10 letnie i ich rodzice. W roku szkolnym 2020/2021 do programu przystąpiło 15 szkół z powiatu, w tym 355 uczniów i 274 rodziców. Zwizytowano 2 placówki z terenu powiatu piotrkowskiego.

- **„Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”**, realizowany był w ramach programu „ARS – czyli jak dbać o miłość?”. Adresatami była młodzież szkół ponadpodstawowych, a także ich rodzice. Celem programu było ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Program zrealizowany został w 3 szkołach ponadpodstawowych w powiecie piotrkowskim, program realizowało 109 uczniów i 16 rodziców. Zwizytowano 2 placówki z terenu powiatu piotrkowskiego.

Ponadto prowadzono działania antytytoniowe w obrębie Światowego Dnia Bez Tytoniu i Światowego Dnia Rzucania Palenia, które polegały na przygotowaniu materiałów informacyjnych z zakresu szkodliwości palenia tytoniu i historii w/w akcji. Przygotowane materiały umieszczono na stronie internetowej PSSE w Piotrkowie Tryb. i na Facebooku oraz przekazano je do mediów piotrkowskich.

5. Wojewódzka Kampania Edukacyjna „Dopalaczom mówimy STOP – wybieramy zdrowie”

Kampania skierowana była do uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych. Jej celem było obniżenie tendencji uczniów do ryzykownych zachowań prowadzących do sięgania po środki odurzające. W roku szkolnym 2020/2021 kampanię realizowały 22 szkoły podstawowe w powiecie. Objęto nią 1193 uczniów i 770 rodziców. Wszystkie szkoły otrzymały pomoce

dydaktyczne, niezbędne do zajęć z uczniami i rodzicami. W 2021 roku nie przeprowadzono szkolenia z uwagi na pandemię.

6. Program edukacyjny „Podstępne WZW”

Program jest skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Ma na celu podniesienie wiedzy z zakresu rozpoznawania i unikania sytuacji narażenia na zakażenia wirusem HBV i HCV i podejmowanie działań profilaktycznych. W powiecie piotrkowskim program realizowały 3 szkoły ponadpodstawowe, ogółem 350 uczniów. Rodzice z uwagi na pandemię nie brali udziału w programie. Zwizytowano 1 placówkę z terenu powiatu piotrkowskiego.

7. Program edukacyjny „Znamie! Znam Je?”

Celem programu była popularyzacja wiedzy na temat profilaktyki i czynników ryzyka czerniaka. Program objął swym zasięgiem 3 szkoły ponadpodstawowe. W edycji wzięło udział 350 uczniów z klas I – IV. Z uwagi na pandemię COVID-19 rodzice nie brali udziału w programie. Zwizytowano 1 placówkę z terenu powiatu piotrkowskiego.

8. Ogólnopolski program edukacyjny „Wybierz Życie. Pierwszy Krok”.

W 2021 roku została przeprowadzona pierwsza edycja programu edukacyjnego „Wybierz Życie. Pierwszy Krok”, którego głównym inicjatorem jest fundacja MSD Chrońmy Zdrowie. Program został skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych klas I, zarówno do dziewcząt jak i do chłopców. Obejmuje swym zasięgiem również rodziców. Celem programu było zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w powstawaniu nowotworu. Do programu w powiecie piotrkowskim przystąpiły 3 szkoły ponadpodstawowe, wzięło w nim udział 329 uczniów i 144 rodziców. Z uwagi na pandemię COVID-19 nie przeprowadzono wizytacji programu.

Podejmowano również działania nieprogramowe, z zakresu bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży pod nazwą „Akcja Zima 2021” i „Akcja Lato 2021”

Przed rozpoczęciem ferii zimowych przygotowano i przekazano materiały edukacyjne dotyczące bezpiecznego wypoczynku zimowego do organizatorów tego wypoczynku. Informację z zakresu bezpieczeństwa podczas ferii zimowych umieszczono na stronie internetowej PSSE w Piotrkowie Tryb. i Facebooka oraz przekazano do mediów lokalnych.

Podobne działania miały miejsce w przypadku rozpoczęcia wakacji. W ramach „Akcji Lato 2021” przygotowano pakiety edukacyjne z materiałami oświatowo-zdrowotnymi dla 12 placówek wypoczynku letniego. Oprócz działań kierowników grup, pracownicy przeprowadzili 61 spotkań informacyjno-edukacyjnych z 1318 uczestnikami. Na spotkaniach z dziećmi i młodzieżą omawiano tematykę profilaktyki COVID-19, szczepień ochronnych w tym zakresie, profilaktykę używania nowych środków zastępczych oraz bezpieczeństwo podczas wypoczynku letniego. Ponadto zwracano uwagę na profilaktykę chorób zakaźnych tj. meningokoki, WZW typu B, A, chorób przenoszonych przez kleszcze oraz dzikie zwierzęta. Informacje dotyczące tych działań zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Piotrkowie Tryb i Facebooka.

Podsumowanie działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w liczbach w roku 2021

W 2021 roku pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w ramach sprawowanego nadzoru, przeprowadzili **2 921** kontroli sanitarnych i wizytacji, w tym poszczególne komórki organizacyjne przeprowadziły:

Lp.	Zagadnienie	Liczba kontroli/ wizytacji
1	Epidemiologia	768
2	Bezpieczeństwo żywności, żywienia i produktów kosmetycznych	1 328
3	Higiena komunalna	404
4	Higiena pracy	113
5	Higiena dzieci i młodzieży	227
6	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	47
7	Nadzór nad środkami zastępczymi	0
8	Oświata zdrowotna	34
	Ogółem	2 921

W związku ze sprawowanym nadzorem wydano **377** decyzji administracyjnych merytorycznych oraz **387** decyzji płatniczych.

W postępowaniu represyjnym stosowano karanie mandatowe. Ukarano mandatami **47** - osób na kwotę **11 500 zł**. Nałożono **2** kary pieniężne na kwotę **7 200 zł**.

W ramach postępowania egzekucyjnego w administracji wydano **35** tytułów wykonawczych celem przymuszenia do wykonania obowiązku.

Tabela poniżej ilustruje działalność w tym zakresie, w poszczególnych zagadnieniach:

Lp.	Zagadnienie	Decyzje		Postanowienia	Tytuły wykonawcze	Nałożone mandaty
		Merytoryczne	Płatnicze			
1	Epidemiologia	18	0	31	35	0
2	Bezpieczeństwo żywności, żywienia i produktów kosmetycznych	254	283			47
3	Higiena komunalna	67	29	21		
4	Higiena pracy	29	27	10		
5	Higiena dzieci i młodzieży	6	0	1		
6	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	1	48			
7	Nadzór nad środkami zastępczymi	2				
8	Ogółem	377	387	63	35	47